

19. САРДИСУВАЊЕТО НА ЛЕШОЧКИОТ МАНАСТИР ВО 1905 ГОДИНА

Полог обилува со прекрасни народни песни, кои непознати пеачи ги создале и се пеат ширум Македонија како: Благуњо дејче Пожаранче, Кажу Васке Евгова, Сардисале Лешочкиот манастир, Срце ме боли за Трпана, Кажу Епсо Димушева, Како сама спиеш Цвето, Распукала Шар планина, Огреала месечина и многу други.

Песните кои ги создал народниот гениј се инспирирани со вистинити настани како што е чалгациската песна Сардисале Лешочкиот манастир, кој се случил на почетокот на минатиот век во 1905 година на 28 Август на Голема Богородица. Инаку, традиционално повеќе векови на празникот Голема Богородица, Лешочкиот манастир е масовно посетуван од многу гости, а амбиентот и атмосферата се многу инспиративни за народот, па така, и и Ристо Брезјанин (ред, бр.51) кој има потекло по мајка Анѓа(ред. бр. 16) од родот Глајнои од Варвара (види: Табела бр. 22), има напишано напис во Политика во 1932 година (извор: ред. бр. 81).

(Разгледница од 1934 на Лешочкиот Манастир, ми ја дари на 04.02.2008 г. Мира Димовска од Битола, ќерка на Мито Стојковски,Охрид, кој ја испратил на мајка и Иванка)
 (Postcard since 1934 of Lesok Monastery, on 04.02.2008 Mira Dimovska from Bitola gave me it , Mito Stojkovski's daughter, Ohrid, who sent to her mother Ivanka)

Многу пати сум ја слушал како ја свира на неговата црвено темна виолина циганинот Фета Шантиќ од Тетово на Богородица во Лешок, во Теаречки ан, Ловец во Тетово и др., за што многу убаво објаснување дава Кочовски Владимир во книгата: Песни и судбини (извор: ред. бр.12).

Инаку, песната Сардисале Лешочкиот манастир повеќе еден век е многу популарна кај македонскиот народ и затоа често се пее на разни свечености и поводи, а песната е влезена во потесниот избор на популарни народни и комитски песни (извор: ред. бр. 94 и 98)

Инаку, во тетовско во минатото значајно е да се спомене пејачката Олга Сичанка, свирачот Шантиќ, дуетот Гавровски, кои и денес пеат како група Гавровски во кои е вклучен и внукот, професорот по музичко и диригент Анание Поповски Туфек, а во поново време Музичкиот женски хор Менада и диригентот Ивица Зориќ, потоа Зоран Грковски од Лешок, многу импресивно во 60-те години беше хорското црковно пеење на калуѓерките од Лешок, а забележителен глас и пеење имаше Владиката Кирил, поп Стојче Ристовски од Лешок и многу други.

Во ликот на Фета Шантиќ со темната коса и темниот тен, со белите и зацрнети заби, а од цигарите пожелтени усни и прсти и со неговиот рапав и тивок и нежен и меланхоличен глас извираше и се ширеше низ воздухот човечката судбина, носталгиа, меланхолија, херојство, љубов, разочарувања, возвишеност..... Не, случајно Фета добил презиме Шантиќ, бидејќи со виолината Фета ја пееше (shante), но, не француската шансона (shansone), туку, македонската народна песна.

„ Шантиќ на Голема Боџороја у Љешек највише ѓа свиреше и ѓа ѓоеше оваја ѓесма:

Сардисале Лешочкиот манастир

Бог да бие, Бог да бие
Арнаути слатинчани
Сардисале, сардисале
Лешочкиот манастир.

Први беше, први беше
Алим бегот Дерала
Други беќе други беше
Адем ага Тресија
Трети беше трети беше
Абдил Меџит кучето.

Кажу попе егумене
Каде ти се комитите
Ај ефендум бре Султанум
Овде нема комите.

Комити са више село
Више село Слатина.

Бог да прости
Бог да прости
Алај бегот Призренец
Тој ми прати суварие
И го пушти манастирот.

Поминаа сто години од настанот што се случил на 28 Август 1905 година, кога манастирот бил сардисан од жители албанци од соседното село Слатина и од други села од Полог, а придружени и од турските аги и бегови, за да ги фатат комитите кои отепале бостанџија (чувар на лубеници и дињи-бостан), мислејќи дека комитите се наоѓаат меѓу народот во Лешочкиот манастир на празникот Голема Богородица.

Творецот создал многу мелодична песна во која го опева вистинитиот настан кој се случил на самиот ден на Голема Богородица во 1905 година во Лешок. Нажалост има и некои други верзии на текстот кој не се вистинити, а провоцираат нетрпеливост и нетолеранција, кои се пеат во затворени друштва, кафани, па и на свадби.

(Лешок, 28 Август 1990 година, во илјадниците гости на Голема Богородица и мојот син Огнен Спирски со пластично пиштолче во рака, купено од панаџурот)
(Lesok, 28 August 1990 - Virgin Mary, my son Ognen Spiroski with plastic pistol in hand)

Причината за Сардисувањето било убиството на еден бостанџија албанец од соседното село Слатина, ноќта пред празникот Голема Богородица, од група комити, за кои се сомневале турските власти дека денга се наоѓаат во Манастирот.

Во тоа време игумен бил Еротије со потекло од Сетоле и со своето држење не дозволил да настрада невиниот народ, кој дошол да ја прославува Голема Богородица на 28 Август 1905 година.

Мене ме интересираше како се случил настанот и ги прашував и слушав постарите лица.

Го прашував дедо Атанас, кој бил непосреден учесник на настанот, заедно со неговите браќа Спиро и Јасре поп Ончеи Симоновски. Дедо Атанас беше многу кроток, мирен, питом и никогаш не сум го чул да се кара или вика гласно. Зборуваше тивко, полека и многу милно и пријатно. Он многу ме сакаше. Ми велеше дека јас многу личам на дедо ми Трпо и ми раскажуваше кога го прашував.

Во октомври 1962 година, јас бев во седмо одделение и учев во Теарце. Учителите ни кажаа дека на пролет 1963 година ќе одиме на екскурзија низ Југославија на релација Ратае, Скопје, Сараево, Сплит, Дубровник, Белград и назад. За оваа екскурзија, ние децата сами собиравме пари. Од Осмолетката во Теарце, одевме да береме пченка и јаболки во овоштарникот на ТП Бистрица од Теарце за да собереме пари за екскурзијата. Јас многу сакав да отидам на екскурзија и затоа собирав костени да заработам пари.

Така, собрав пари и сам ја платив екскурзијата. Секој ден по два пати одев во Коштање да берам костени и тоа еднаш наутро од темница, пред да одам на школо и втор пат кога ќе дојдев од школо, на пладне. Собрав повеќе вреќи костени и татко ми и мајка ми ги продадоа и така ја платив екскурзијата, а собрав динари за џепарлок.

Со мене по костени одеше и братучеда ми Рада Спироска, а некогаш одеа и Мајка ми Јорда и стрина ми Љубица и по некоја година и братучедот Борче Спирски. По костени од Лешок често пати одеа и Јордан Момировски и Велика Божиновака, како и дедо Мито Поповски и син му Јове Поповски.

Кога одевме во Коштање секогаш поминувавме покрај ливадата на дедо Атанас под Белимен. Дедо Атанас во ливадата до патот имаше една многу стара и висока оскоруша. Тогаш зрееше оскорушата и ние секогаш подбиравме и јадевме од зрелите и спрвнати оскоруши. Зрелите оскоруши беа многу вкусни и беа кафенки и меки и со вкус на карамела. Дедо Атанас многу пати беше кај костенот и оскорушата и ги собираше. Многу пати зборувавме со дедо Атанас и го прашував за прадедо ми Спиро, за дедо ми Трпо, а го прашував за Сардисувањето на манастирот.

Дедо Атанас ми раскажуваше дека за време на сардисувањето турските власти ги затвориле тројцата браќа Спиро, Јасре и Атанас, заедно со Ѓурче, од Момироој и други од Лешок и ги држеле две недели и после ги пуштиле. Тој, велеше:

„ Браќи ми Спиро беше јатџак у неѓоаџа џарохија од Лавце до Првце и он сорабоџуеше со кумиџеџе. На Боџороџа коџај не заџворџа у заџвор у Скојје со браќа ми Спиро и Јасре.. оџи Љешек беа заџворени џојке људи, а заџворени беа и људи од Варвара, Нејрошеџно, Брезно и друџи села. Никој не казафмо за кумиџеџе. Седофмо у заџвор две недеље и џосље не џуџиџија дома.,,

Кога бев студент за овој настан во 1969 година ми кажуваше и дедо ми Ѓиго Онуфриевски кој бил возрасен и имал повеќе од 20 години кога се случило сардисувањето. Он се сеќаваше многу добро за деталите од настанот и што слушал од татко му Спиро и стриковците Атанас и Јасре. Дедо Ѓиго раскажуваше со еден мек, тивок, смирен и мудар начин, што ми остави голем впечаток и трајно ги запаметив неговите зборови за настанот.

Многу пати сум го слушал дедо ми Андро Поповски, син на поп Спиро и брат на дедо ми Трпо Онуфриевски. Нема никогаш да заборавам како раскажуваше и објаснуваше дедо Андро за сардисувањето пред дуќанот (кооперација) на Бучејца. Дедо ми Андро многу читаше новини и слушаше радио и имаше големо знаење за политиката и историја и имаше многу интересен стил на раскажување. Тој знаеше

да ги држи во голема заинтересираност присатните слушатели. Тој покрај стилот и нагласокот при говорот, го зголемуваше и го симнуваше гласот, самиот поставува прашање или дилеми, потоа дава своја критика или негација, прави движења со рацете и главата, ја наведнува и крева главата, ги мазни мустаците и косата со левата рака. Во десната рака држеше дрвена патерица и се потпираше, некогаш удираше со патерицата на земја и го зголемуваше гласот. Тој кога зборуваше многу пати директно му се обраќаше на некој од соговорниците со зборовите:

„ Ме разбираш ти мене,,

Така, неколку пати дедо Андро го слушав кога зборува за сардисувањето на манастирот и за затворањето на татко му Спиро и стриковците Атанас и Јасре.

За сардисувањето ми раскажуваше и татко ми Живко Спирски. Тато ми кажуваше дека дедо му Спиро бил јатак на комитите и пренесувал пораки, спроведувал луѓе и друго за реонот од Лавце до Првце.

За време на илинденскиот период од тетовскиот крај биле вклучени неколку свештеници во ВМРО организацијата за ослободување на Македонија од Турското ропство.

(Великанот на Македонија, Гоце Делчев, водач на ВМРО, генерација револуционери на ВМРО со мојот прадедо Спиро Онуфриевски)

(The Great man of The Macedonia, Goce Delcev, Leader of VMRO, generation revolutionaries of VMRO with my grandfather Spiro Onufrievski)

Така, покрај поп Спиро поп Ончев Симоновски, од Лешок, активно биле вклучени во ВМРО и попот Диме Саров од Тетово и попот Трпе Мојсиловски од Брезно. По повод 100 години од Илинден, Колекционерското друштво Менада од Тетово, организираше изложба во септември 2003 година, издаде пригодни пливови и поштенски марки.

MACEDONICA

(Филателистичка изложба,Тетово, Илинден 2003-Пликови со ликови на поповите Спиرو Онуфриевски од Лешок, Димко Саров, Тетово и Трпе Мојсилевски,Брезно, кои биле соработници со ВМРО)
(Philatelic exhibition,Tetovo, St. Elijah's day 2003-Letters with faces of the priests Spiro Onufrievski -Lesok, Dimko Sarov, Tetovo and Trpe Mojsilovski-Brezno,who cooperated with VMRO)

(Поп Трпе Мојсилевски од Брезно)
(Pop Trpe Mojsilovski - Brezno)

Јас многу пати ја прашував и баба ми Цвета, снаа на поп Спиро, за сардисувањето, и ми рече следното:

„ Когај бил сардисан манастирот ѿогаја ѿој Спиро, Јасре и Атанас биле сџаени у ајсаана оѿ Турциѿе. Све шѿо знаеље, знаеље с,мо мужиѿе и не ем кажуеле нишѿо на жениѿе за кумиѿеѿе. Сум чула дека Јасрејца когај ѿи зайвориље браќаѿа, оѿишла со чезаѿа у Скопје и зборела со Турциѿе, а била и кеј конзулиѿе да ѿи ѿушиѿаѿи, зашѿо они не ѿо уѿеѿаље босѿанѿијаѿа оѿ Слатина.,

За сардисувањето во септември 2005 година ми зборуваше и Иљо ЈастреВСКИ, внук на Јастре поп Ончев и син на Мито Поповски. Иљо ми рече дека му кажувала баба му Јастрејца кога ги затвориле браќата 1905 година, дека со чеза отишла во Скопје кај Турците да бара да го пуштат Јасре и двајцата братанци Спиро и Атанас.

Во местото Млака моите родители имаа лозје со бетонски столбови и на жици, го викавме шпалир и ние таму работевме од есен до зима. Над нашето лозје имаше лозје и дедо Симче Момировски Мула. Тој многу пати доаѓаше да го работи лозјето и да го пасе магарето. Тој доаѓаше да пие вода од изворчето и со мене многу пати зборуваше. Многу пати го прашував за дедо ми Трпо со кого во Балканските војни и во Првата светска војна биле заедно војници во Бугарија, кај Пловдив блиску до турска граница. Тој ми кажуваше дека пред да капитулира Бугарија со дедо ми Трпо ја напуштиле војската (дезертирале) и тргнале пеш до Лешок.

Дедо Симче тогаш ми кажуваше и за Сардисувањето на манастирот. Тој ми кажа дека комитите отепале некој бостанѿа од Слатина и дека бил сардисан манастирот на Богоројца. Дедо Симче ми кажа дека дедо ми Спиро бил јатак на ВМРО и дека бил затворен од Турците, а биле затворени и браќа му Јасре и Атанас. Со нив бил затворен и некој Гурчин Мула од нивната фамилија.

Тоа се изворни разговори кои ги имав со постарите луѓе за сардисувањето на манастирот.

Кога бев дете и одев во основното училиште Кирил Пејчинович во Лешок, во 1957 или 58 година дојдоа некои новинари од Тетово или од Скопје. Тие ја прашуваа мојата пра баба попадија Менуша во старата куќа во дворот под лозницата. Ја прашуваа повеќе работи и да им раскаже, како се случил настанот за Сардисувањето и да раскаже што му се случило за време на Сардисувањето на манастирот на поп Спиро.

Се сеќавам дека новинарите ја поткачија на едно столче и ја сликаа баба Менуша, со коменатар дека сто годишна старица сеуште е витална и бере грозје од лозница и рекоа ќе го објават во новина. За ова подоцна кажуваа татко ми Живко, аѿ Боре и аѿ Цобе Спирски дека написот за Менуша со слика како бере грозје од лозница бил објавен во новина. Но, нажалост тие зборуваа дека е објавено во новина, но, тие не кажуваа дали написот е објавен во Нова Македонија, Политика, Борба, Полог и сл.

Во минатото има повеќе истражувачи и новинари кои пишувале за Сардисувањето на Лешочкиот манастир.

Така, истражувале и пишувале за настанот Живко Стефановски од Радиовце, новинар на Нова Македонија од Тетово, Јован Дамјановски од Тетово, писателот Јован Павловски од Радиовце, потоа, Бранислав Светозаревиќ, од Музејот на Тетовскиот крај од Тетово, како и други автори (извор: ред. бр. 12, 17 и 26).

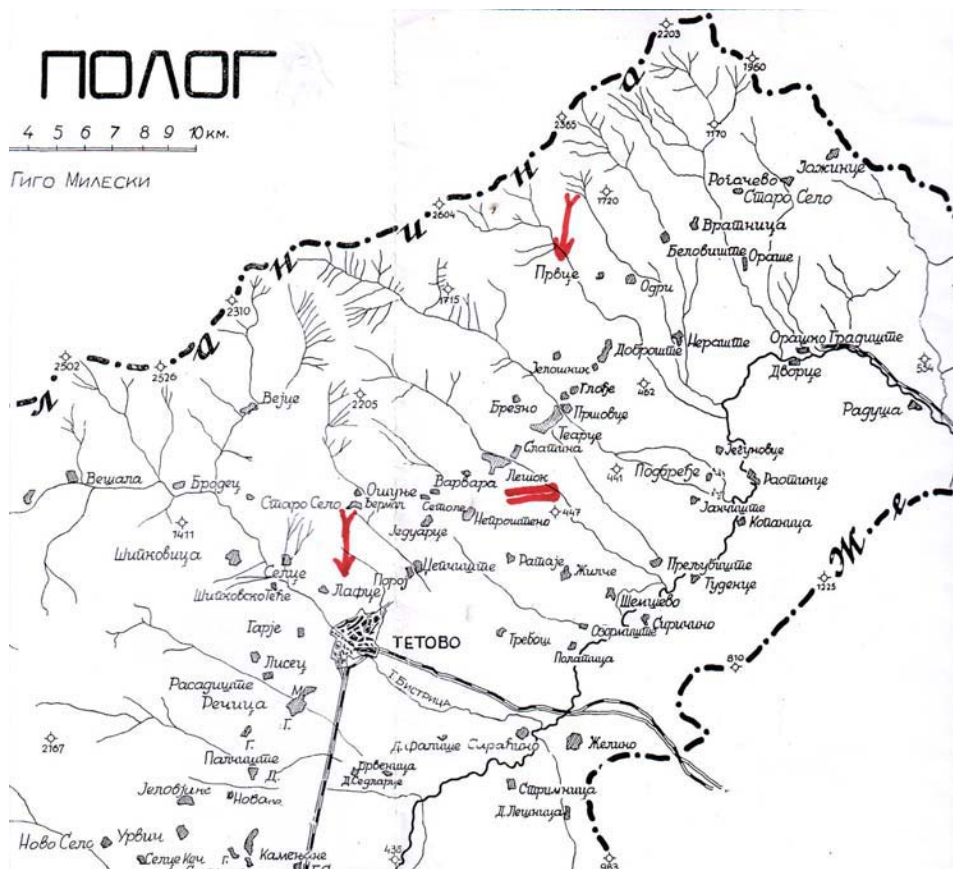

Од сите автори за настанот најповеќе има истражувано и пишувано Илија Петрушевски, кој беше вработен во НУБ Климент Охридски од Скопје, а кој е од Лешок (извор: ред. бр. 17, 19, 20, 105 и 107).

Кога бев во средно училиште и учев во Гимназија Кирил Пејчинович во Тетово, но, и кога бев студент на Економски факултет во Скопје, ги читав написите на Живко Стефановски од Радиовце објавени во Нова Македонија, кои дополнително ме заинтересираа да се распрашувам кај постарите од Лешок за сардисувањето. Инаку, новинарот Живко Стефановски многу често имаше написи во Нова Македонија од разни настани и проблеми и беше еден од најплодните новинари во тоа време, кого исклучително го почитувам и ценам како одличен хроничар на Полог (извор: ред. бр. 26 и 106).

Јас прочитав повеќето написи за сардисувањето на Лешочкиот манастир, при што, не би спорел со ниеден текст, бидејќи секој од авторите дошол до некои сознанија, зависно од тоа со кого зборувал и кои информации и факти ги добил за сардисувањето.

Би сакал само да нагласам дека во написите на Живко Стефановски и Јован Дамјановски за сардисувањето на манастирот од 1977 година, се споменува дека од организацијата на ВМРО поп Спироски бил јатак за Лешок, што не е точно, туку, поп Спироски бил јатак од Лавце до Првце односно Шарпланинските села на оваа релација, при што Лешок бил некаде на средина.

(Карта на Долни Полог на која се гледа релацијата од Лавце до Првце на која бил определен за јатак на ВМРО дедо ми поп Спироски)

(Map of Lower Polog where is showed the relation of Lavce to Prvce where is chosen for receiver of VMRO my grandfather, priest Spiro Onurievski)

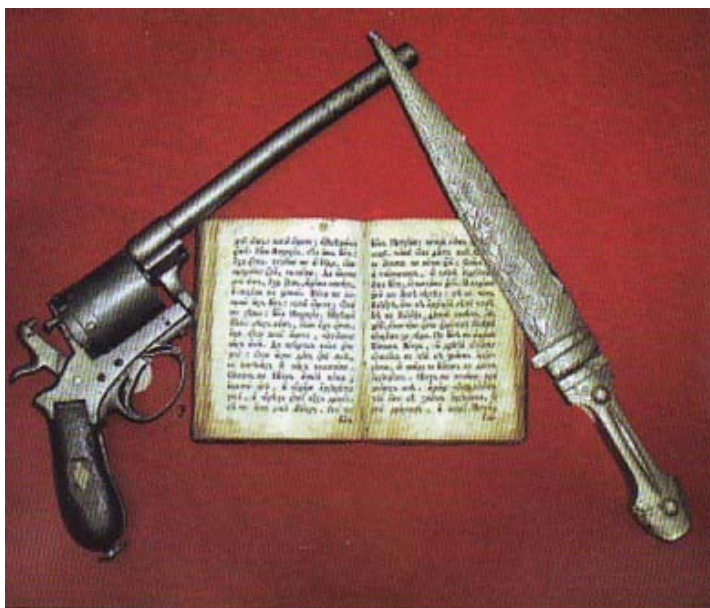

Илија Петрушевски има собрано многу податоци, искази и сознанија, но, во неговите написи не наидов дека поп Спирос бил јатак на комитите во лешочката парохија.

Бидејќи, јас сум потомок на поп Спирос, а сум растел и живеел во куќата изградена од дедо ми Трпо, која беше веднаш до куќата на пра дедо ми Спирос и постојано контактиравме ние потомците на поп Спирос главниот учесник, организатор и спроведувач на комитите - јатак, сметам дека е од битно значење настанот да се објасни и напише изворно и поавтентично и затоа се потрудив да го напишам овој текст.

Сметам дека е многу битно да кажам дека од разговорите и контактите со сите мои претци (татко ми Живко, аџо Боре и аџо Цобе, баба Цвета, дедо Ѓиго, дедо Андро и пра дедо Атанас, аџо Иљо Јастреvски, Симче Мула) и од други постари лица од Лешок, дека кај сите нив ги слушав следните факти, настани и случувања:

1. Настанот се случил ноќта рано кога било сеуште темно во очи на Голема Богородица 1905 година.
2. Дека пра дедо ми поп Спирос бил јатак на комитите на реонот од Лавце до Првце и он го организирал пренесувањето на комитите до Јелошник, за да се префрлат од другата страна на Шар Планина.
3. Дека вечерта во очи на Голема Богородица, комитите поминувале од кај Жеден кон Лешок. Комитите биле наоружани и облечени во посебна машка комитска облека и со капа на која имало извезено вкрстени кама и пиштол, која тогаш ја носеле комитите.

(Заклетвата на комитите на ВМРО- пред кама и пиштол за слобода до смрт за слобода на Македонија)
 (An attestation of comitadjis of VMRO-in front of a kama and gun for freedom to death, for freedom of The Macedonia)

4. Кога поминувале кај слатинскиот атар, биле забележани од еден бостанџија од Слатина и да не ги прекаже на турските власти дека ги видел комитите, го отепале бостанџијата, при што, од никого не слушнав дека бил ранет или убиен друг

бостанџија. Би сакал да укажам дека секогаш било традиција да има еден бостанџија и никогаш немало по двајца бостанџии во една колиба.

5. На еден од комитите му паднала капата, а бидејќи било темно, комитите ја барале и не можеле нокта да ја најдат капата, сепак, морале да заминат кон Шара. Утредента кога дошле слатинчани го нашле отепан бостанџијата, а во близина ја нашле и капата од комитата на која имало навезен нож и пиштол. Капата била доказ дека комитите го отепале бостанџијата. Албанците веднаш јавиле на турските власти, се организирале и масовно и во голем број се собрале со пушки, пиштоли, вили, секири, ками, стапови и др. и го Сардисале манастирот, мислејќи дека комитите се наоѓаат во манастирот и ќе ги фатат.

6. Околу манастирот била распоредена турска војска-коњаница наоружани со пушки, сабји, бомби и пиштоли и го претресувале секој човек кој се нашол внатре.

7. Луѓето ги држеле сардисани три дена, а турските власти дозволувале роднините да носат јадење и пиене и третиот ден го пуштиле народот, без да биде најден комита или да бил некој прекажан од народот.

8. Ниеден од луѓето кои се нашле во манастирот не настрадал, а ниту бил убиен, како одмазда.

9. Повеќе сомнителни лица од Лешок и од околицата биле собрани и однесени во затвор во Скопје и после две недели распрашување биле пуштени.

10. Од Лешок биле затворени повеќе луѓе, од кои од Лалошои трите браќа првиот од браќата бил поп Спиро, кој бил јатак на комитите, вториот брат Јасре, кој бил кмет на Лешок и третиот брат Атанас, потоа Ѓурчин Момировски и др.

11. Баба Јастрејца, жена на Јасре, отишла со чезата во Скопје во турскиот затвор, а била и кај рускиот и аустриски конзул да им каже да ги пуштат, оти браќата не го убиле бостанџијата.

12. Трите браќа и другите биле пуштени од затвор по две недели, по интервенција на конзулите, без да дознаат турските власти дека поп Спиро бил јатак и дека тој ден требело да го организира преминувањето на комитите преку Јелошник и Шара кон Призрен.

А сега сакам да ви раскажам еден вистински настан кој се случил 1905 година, непосредно после Сардисувањето на Лешочкиот манастир.

Братучедот Драго Поповски, син од аџота Томе, ми кажа во 2008 година, кога дојдоа со братучедот Стојан Спирски на Кале на плацот кој го оградувам и уредувам.

Имено, по некој ден турските власти организирале претрсе-рација по куќите во Лешок да најдат кој има оружје. Кога разбрале за претресот-рацијата, набрзина се собрале најстарите од нашиот род што да прават и каде да го скријат оружјето што го имале, оти, имале кратко време за делување. Така, дедо Спиро, кој бил многу итар и лукав се досетил што да направат да не им го пронајдат оружјето. Тој измислил кобајаги некој умрел, ги ставиле пушките, бомби, пиштоли и муниција во сандак за мртовци и набрзина организирале погребна поворка божем закопуваат некого. Турските власти дошле до куќата на Спиро и кога виделе дека некој умрел, само посматрале од страна и ја оставиле поворката мирно да го закопаат “ мртовецот “. И така ги скриле-закопале пушките во гробиштата во Лешок, за да не им ги најдат турските власти.

Овој случај е многу интересен ако некој сценарист или режисер прави обработка на времето 1905 година и Сардисувањето на Лешочкиот манастир и посебно доколку се снима филмска сторија.

Се надевам дека на основа на овие нови сознанија, малку ќе придонесам со овие изворни искази кои ги слушав кога бев дете, како и до денес и за доразјаснување на овој настан кој се случил 1905 година, при Сардисувањето на Лешочкиот манастир.

Народната песна во текот на минатите 100 години, добивала повеќе варијанти на текстот, но, ја повеќе се пеела изворната варијанта која е и веродостојна во текстот и во музиката која ја пееја Оркестарот Чалгии на МРТВ.

МРТВ има издадено, ЛП-плоча со чалгациски песни, во кои е и песната Сардисале лешочкиот манастир, а кола ЛП ја имам дома.

Секако дека во годините песната, добивала и повеќе дополнување и менувања од текстуален и музички аспект. Оваа песна ја пеат повеќе пеачи меѓу кои и Васка Илиева, но, нажалост со изменет текст, кој не одговара на настанот.

(С. Грозданоски, Скопје, 2002, Инструментална верзија, Сардисале Лешочкиот манастир)
(S. Grozdanoski, Skopje, 2002, Instrumental version, Surrounding of Lesok Monastery)

Инспирација оваа песна им направила на повеќе музичари меѓу кои и на музичката и рок група Азра од Загреб, како и на музичарот С. Гроздановски од Скопје кој има направено многу успешен аранжман во инструментална верзија, кои имаат издадено и ЦД.

Сардисале Лешочкиот манастир

Бог да бије, Бог да бије Арнаути слатинчани
Бог да бије, Бог да бије Арнаути слатинчани

Сардисале, сардисале Лешочкиот манастир
Сардисале, сардисале Лешочкиот манастир

Први беше, први беше Алим бегот Дерала
Први беше, први беше Алим бегот Дерала

Други беше, други беше Адем ага Тресија
Други беше, други беше Адем ага Тресија

Кажы попе егумене каде ти се комитете

Кажи попе егумене каде ти се комитете

Ајр ефендум, бре султанум овде нема комити
Ајр ефендум, бре султанум овде нема комити

Комити са више село, више село Слатина
Комити са више село, више село Слатина

Бог да прости, Бог да прости Алај бегот Призренец
Тој ми прати суварие и го пушти Манастирот.

Во продолжување даваме и нотен запис на песната Сардисале Лешечкиот манастир, да може музичарите да ја имаат во изворна верзија.

(Нотен запис на виолински клуч на песната Сардисале Лешочкиот манастир)
(Music of a violin's key of the song Surrounding Lesok Monastery)

Во варијанта на песната за сардисувањето на манастирот, која ја пееше Васка Илиева, на крајот е изменета содржината и не одговара на вистината и гласи:

Се налутил Гоце Делчев
Ја запалил џамијата

Во некои кафани, па, и на некои свадби, се пее оваа варијанта на песната, која не соодветствува на вистинскиот настан и во песната од Рок групата АЗРА од Загреб има текст дека турскиот паша го запалил манастирот, што не одговара на вистинат и мислам дека народот не треба да ја пее ваквата содржина.

Многу убава обработка и текст за песната Сардисале Лешочкиот манастир има напишано Владимир Кочовски од Тетово, во книгата: Песни и судбини, издание на Печатницата Напредок АД, Тетово, 2006 год. под наслов: Три дни и три ноќи во агонија, во кој ги објаснува условите и моментите на настанувањето на песната (извор: ред. бр. 12).